

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	1-й освітньо-професійний
Кафедра	Архітектури	Рік навчання	1-2-й
Галузь знань	19 "Архітектура та будівництво"	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	191 "Архітектура та містобудування"	Семестри	2-4

ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Семестр 4 (весняний, 1 лютого - 15 травня 2021 р.)

Викладач	Бондаренко Ірина Володимирівна, доцент, PhD (канд. архітектури)
Е-mail	bondirra@gmail.com
Заняття	(4 семестр середа 9.00-10.35)
Консультації	(4 семестр середа 16.30-17.15 за необхідності)
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 2, ауд.206
Телефон	057 706-02-46, кафедра «Архітектури»

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Історія дизайну за профспрявуванням); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для освоєння дисципліни необхідним є певний обсяг знань з культурології, історії, філософії, історії мистецтв, а також практичних навичок аналітичної роботи з матеріалом, оскільки дисципліна є професійно орієнтованим спеціалізованим курсом.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Процес роботи супроводжується веденням конспекту лекцій. Комп'ютерна техніка (ноутбук, проектор тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в засвоєнні студентами спеціальних знань з історії архітектури та містобудування, які необхідні для їх професійної роботи та розвитку.

Завданнями курсу є послідовне вивчення на конкретних прикладах пам'яток архітектури різних епох, аналіз мистецьких стилів, їх особливостей, визначних постатей, які працювали у певні періоди,

вивчення значення історичної спадщини та її впливу на сучасний розвиток архітектури.

У підсумку вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: періодизацію та стилістичні ознаки еволюційного розвитку архітектури, найвизначніших архітекторів, матеріали, декоративне оздоблення та конструктивні рішення, що притаманні історичним стилям.

вміти: дати композиційний аналіз архітектурним об'єктам, використовувати отримані знання у процесі стилізації при проектуванні, класифікувати належність архітектурних рішень до відповідних архітектурних стилів, їх авторства.

Компетентності бакалавра, що забезпечує дисципліна:

Загальні компетентності:

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

Програмні результати навчання:

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія архітектури та містобудування» призначена для теоретичної підготовки фахівців в галузі проектування архітектурних об'єктів, даючи майбутньому фахівцеві загальні відомості про зміну історичних стилів, ознайомленню із тими відмінностями, що їм притаманні, характеристикою творчих методів видатних майстрів архітектури, зі спеціальною архітектурною термінологією та поняттями.

Дисципліна вивчається протягом 2-4 семестру 1-2-го курсу (9 кредитів ECTS, 120 навчальних годин, з них: аудиторні лекційні (72 годин), колоквіуми (18 годин), самостійна робота (180 години). Структура дисципліни складається з 4-х модулів. Вивчення повного курсу завершується диференційованим заліком у 8-му семестрі.

весняний 2 семестр: 90 годин: 24 — лекції, 6— Колоквіуми, 60 — самостійні.

осінній 3 семестр: 90 годин: 24 — лекції, 6— Колоквіуми, 60 — самостійні.

весняний 4 семестр: 90 годин: 24 — лекції, 6— Колоквіуми, 60 — самостійні.

Тема	Години (лекції, Колокві умськ)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
4 семестр				
Модуль 4.				
Тема 18. Архітектура Англії другої пол. 19 ст. Рух «Мистецтва та ремесла». Рьоскін, У. Морріс.	2	Знати концептуальні засади руху «Мистецтва та ремесла». особливості архітектурних споруд Англії другої пол. 19 ст.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 19. Витоки та особливості стилю Ар нуво. В.Орта, Е.Гімар, А. Гауді, О.Вагнер, А. Лоос	2	Знати фактори, що впливають на архітектурні форми стилю Ар Нуво, особливості архітектурного формоутворення, визначні споруди та автори.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 20. Архітектура еkleктики та модерну в Україні. Видатні майстри.	2	Знати фактори, що впливають на архітектурні форми будівництва України еkleктики та модерну, стильові особливості архітектури, визначні споруди та автори.	Робота з конспектом та літературою	

Колоквіум. Принципові особливості розвитку архітектури кінця 19-початку 20 ст. Специфічність прояву стилю модерн на території України.	2	Вміти дати характеристику означеним періодам, знати визначні пам'ятки, особливості будівельної техніки	Робота з конспектом та літературою	25
Тема 21. Френк Ллойд Райт як представник органічної архітектури	2	Знати фактори, що впливають на концептуальний зміст органічної архітектури, визначні споруди.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 22. Рационалістичний напрямок у архітектурі XX ст. Вальтер Гропіус.	2	Знати характеристики напрямку, провідні споруди.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 23. Архітектура Ле Корбюзьє.		Знати характеристики функціоналізму, провідні споруди.	Робота з конспектом та літературою	
Колоквіум. Розвиток архітектури першої половини XXст. Головні напрямки.	2	Вміти дати характеристику означеному періоду, знати визначні пам'ятки та їх авторів. Принципи містобудування		25
Тема 24. Архітектура бруталізму в контексті європейського модернізму 50-70-х років XX ст.	2	Знати фактори, що вплинули на формування стилю, стильові особливості, визначні споруди та авторів. Особливості містобудівних прийомів	Робота з конспектом та літературою	
Тема 25. Структуралізм як явище у архітектурі XX ст.	2	Знати фактори, що вплинули на формування стилю, стильові особливості, визначні споруди та авторів.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 26. Деконструктивізм у архітектурі XX ст. Витоки, головні постаті. Творчість Френка Гері.	2	Знати фактори, що вплинули на формування стилю, стильові особливості, визначні споруди та авторів.	Робота з конспектом та літературою	
Тема 27. Постмодернізм та основи нових архітектурних парадигм	2	Знати фактори, що вплинули на формування стилю, стильові особливості, визначні споруди та авторів.	Робота з конспектом та літературою	
Колоквіум. Постмодернізм в архітектурі. Характеристика стилю. Визначні постаті.	2	Вміти дати характеристику означеним періодам, знати визначні пам'ятки та їх авторів. Принципи містобудування	Робота з конспектом та літературою	25
Графоаналітична робота		Вміти здійснити морфологічний аналіз пам'ятки архітектури		15

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі вивчення історії архітектури та дизайну інтер'єру, методикою проведення роботи щодо аналізу пам'яток архітектури, процесом роботи з науковими джерелами, зі спеціальною термінологією та поняттями дизайну. Всі пропонувані Колоквіумські завдання в рамках теоретичного курсу закріплюють набуті знання, дозволяють підвищувати рівень володіння професійною лексикою. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення теоретичного лекційного матеріалу, ознайомлення із дизайнерською практикою, роботи з науковими джерелами. Виконання графоаналітичної роботи у форматі самостійної роботи демонструє рівень набутих студентом навичок.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних колоквіумів.
Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі заліку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
	90–100		A+ 96–100		60–63	E
			A 90–95	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Організація та проведення занять з дисципліни проводяться відповідно до загальноприйнятих норми і правил поведінки Вищої школи. Викладач координує процес занять, а також сприяє створенню умов щодо необхідного рівня професійної дискусії. Особлива увага приділяється досягненню програмних результатів навчання дисципліни. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не являються перешкодою для реалізації здобувачами вищої освіти процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (відповідь на ключові питання, запропоновані викладачем) відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ: Колоквіуми та роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах: доповідях, статтях, проектних розробках, тезах тощо). Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання в статті/рефераті чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом осіннього семестру 2020-2021 н.р. року)

РОЗПОДІЛ БАЛІВ у 4-му семестрі

Змістовий модуль	№ теми, завдання	Форма звітності	Бали
1	2	3	4
3 семестр			
Модуль 3			
1.1	Тема 18-20	Колоквіум	25
1.1	Тема 21-22	Колоквіум	25
2.1	Тема 35-27	Колоквіум Графоаналітична робота	25 15
Залік			0-10
Загальна кількість балів за І семестр			0–100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Засвоєння матеріалу дисципліни оцінюється 100 рейтинговими балами. У семестрі студенти отримують бали за відповіді на Колоквіумських заняттях, виконання графоаналітичної роботи з порівняльного аналізу пам'яток архітектури та за складання заліку.

Опитування на колоквіумах (по 25 балів)

A (25 балів) — відтворення навчального матеріалу, демонстрація вміння аналізу та системного викладення; вміння робити самостійні висновки та узагальнення.

B (23 бал) — навчальний матеріал засвоєно та відтворюється, але у викладенні є деякі порушення логіки та системності.

C (22 балів) - навчальний матеріал засвоєно та відтворюється, але у викладенні є деякі порушення логіки та системності; висновки та узагальнення подані без доказової бази.

D (18 балів) — навчальний матеріал у цілому засвоєно та відтворено, але є незначні прогалини; матеріал подано несистемно, без чіткого плану; у викладенні матеріалу не вистачає доказовості та висновків.

E (17 балів) - навчальний матеріал у цілому засвоєно та відтворено, але є незначні прогалини; матеріал подано несистемно, без чіткого плану; у викладенні матеріалу не вистачає доказовості та висновків.

FХ (15 балів) - навчальний матеріал частково засвоєно та відтворено, є значні прогалини; матеріал подано несистемно, без чіткого плану; у викладенні матеріалу не вистачає доказовості та висновків.

F (9 балів) — низький рівень відтворення навчального матеріалу, існують значні прогалини у засвоєнні матеріалу; порушена логіка відповіді, відсутні підсумки та висновки.

Графоаналітичне завдання (15 балів):

A (15 балів) – робота виконана на високому графічному рівні, проведено всебічний композиційний аналіз, системно та ґрунтовно викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

B (13 балів) – робота виконана на високому графічному рівні, проведено необхідний композиційний аналіз, системно викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

C (11 балів) – робота виконана на доброму графічному рівні, проведено необхідний композиційний аналіз, системно викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

D (10 балів) - робота виконана на задовільному графічному рівні, проведено необхідний

композиційний аналіз, стисло викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

Е (9 балів) - робота виконана на задовільному графічному рівні, композиційний аналіз здійснено не у повному обсязі, стисло викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

FX (7 балів) - робота виконана на задовільному графічному рівні, композиційний аналіз здійснено не у повному обсязі, несистемно викладено підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту;

F (5 балів) - робота виконана на незадовільному графічному рівні, композиційний аналіз здійснено не у повному обсязі, підсумок аналітичної роботи у вигляді тексту не відповідає змісту проведеної роботи;

Під час заліку студент може отримати від 1 до 10 балів.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час лекцій при обговоренні проблемних питань сучасної проектної культури (1-5), виступу на конференції або за публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–10).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література.

1. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер.з англ. М.Кошкіна]. Х.: Фактор, 2012. 256 с.: іл.
2. Березіна І. В. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец.; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2015.
3. Вечерський, В.В. Курс історії архітектури : Метод. посіб. з дисц. "Всесвітня історія архітектури" для студ. мистецтвознав. спеціалізації вузів / Віктор Васильович Вечерський; В.о. Нац. акад. образотвор. мистец. і архіт.– К. : Вид-во Ін-ту проблем сучас. мистецтва, 2006.– 300 с.
4. Всеобщая история архитектуры в 12 т. Под ред. Н.В.Баранова, – М., Издательство литературы по строительству, 1973.
5. Джон Пайл . Дизайн интерьеров : 6000 лет истории. - М., АСТ Астрель, 2006, ил.
6. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга ; передм. Річарда Корка ; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
7. Франсис Д.К. Чинь Архитектура. Форма, пространство, композиция. – Москва, АСТ Астрель, 2005. – 399 с. ил
8. Черкес Б. С., Лінда С. М. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть. Навчальний посібник. Друге видання. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 384 с.
9. Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]; М-ва освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К. : Грані-Т, 2011. 231 с. : іл., табл.
10. Шубович С. О. Стародавня архітектура: конспект лекцій з курсу «Історія мистецтв, архітектури і містобудування» (для студентів 1-го курсу денної форми навчання напряму підготовки бакалавр 6.060102 «Архітектура») / С. О. Шубович, О. В. Вдовицька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 117 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/natural/dprmu/2010_19/21_Demin.pdf
2. Александрович В.С. Архітектура містобудування: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
3. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. URL: www.elib.nplu.org
4. Пальм Н.Д. Історія Української культури: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.dut.edu.ua
5. Бібліотека КНУБА. Архітектура: веб-сайт. URL: www.library.knuba.edu.ua 4
6. Архітектура та містобудування: навч. посіб.: веб-сайт. URL: www.shag.com.ua
7. Кодін В.О. Архітектура та містобудування Західної Європи і Візантії III -XV століть: веб-сайт. URL: www.eprints.kname.edu.ua
8. Всесвітня історія. Історія Давнього Сходу: веб-сайт. URL: www.bibliograph.com.ua